

'ARM ZIJN IS GEEN SCHANDAAL'

Het moet in de familie zitten: Reinhilde Declair staat al bijna even lang in het vak als haar beroemde broer Jan. Vandaag schittert ze niet enkel als actrice in *Van vlees en bloed*, maar regisseert ze ook bij Tutti Fratelli, een samenwerking tussen leden van het Antwerps Platform Generatiearmen (APGA), muzikanten en professionele theatermakers. In het *echt Aantwaarps* spelen en zingen ze binnenkort Bertolt Brechts *Driestuiversopera*, een verhaal over armen, een verhaal over henzelf.

woord Evelyne Coussens
beeld Greetje Van Buggenhout

Ik omarm de mensen graag', zei je in een interview met *De Morgen*. Ligt die goesting aan de basis van je werk bij Tutti Fratelli?

Reinhilde Declair: 'Het klopt wat ik daar zeg, maar in tegenstelling tot die uitspraak was ik er in het begin niet zo happig op om met deze groep mensen aan de slag te gaan. Toen ik er toch ingesprongen ben, is er een hele wereld voor me opengegaan. Je denkt dat je weet wat armoede betekent, tot je werkt met armen. Om-armen doe ik graag, dat leren ze ook. Mensen die veel hebben meegemaakt zijn vaak bang voor het fysieke, terwijl het belangrijk is om elkaar te omhelzen.'

Geloven jullie in de idee dat alle mensen 'fratelli' (broeders,

kunnen vertellen?

Opdebeek: 'Ik heb dat nodig, al moet ik iedere keer een drempel overwinnen - thuis voor de spiegel gaat het goed, voor de voorstellingen zelf ben ik toch nog wat bang. Maar de gezelligheid hier, de omarming van de mensen geeft me de moed om door te gaan.'

Is theater spelen niet het laatste waaraan je denkt als je geldzorgen hebt?

Opdebeek: 'Als het écht slecht gaat, ben je daar inderdaad niet mee bezig, je moet eerst een beetje op je positieven komen. Maar eens je de smaak te pakken hebt, wil je meer ontdekken. Je wilt verder. En Reinhilde en alle mensen hier helpen je verder.'

Legt Reinhilde de lat hoog voor Tutti Fratelli?

Opdebeek: 'Ik vind van wel. Ze is soms streng, maar ze blijft altijd

Reinhilde Declair: 'Je denkt dat je weet wat armoede betekent, tot je werkt met armen'

nvdr) zijn?

Hilde Opdebeek, deelnemer: 'Ja. En bij ons wordt dat ook letterlijk waargemaakt.'

Declair: 'De naam 'Tutti Fratelli' is bewust gekozen, net zoals we er bewust voor gekozen hebben om ons in het centrum van de stad te nestelen. De meeste mensen van APGA wonen in Antwerpen-Noord of Borgerhout, maar ik vond dat we adem nodig hadden. Op onze burendagen brengen we rijk en arm samen, al klinkt dat als een cliché.'

Hoe belangrijk is het voor jullie om je verhaal op scène te

vriendelijk en ze voelt de mensen goed aan. Dat is belangrijk, want het is een stuk van jezelf dat je weggeeft.'

IN HET DONKER

Waarom hebben jullie gekozen voor de *Driestuiversopera* van Bertolt Brecht, voor de gelegenheid omgedoopt tot *Luizenopera*?

Declair: 'De essentie van de *Driestuiversopera* wordt eigenlijk op het einde gezongen door een klein meisje: 'Sommige mensen zitten in het donker, andere in het

Reinhilde Declair: 'Er is een hele wereld voor me opengegaan.'

licht, die in het donker zie je niet.' Het is belangrijk dat de mensen in het licht komen.'

Opdebeek: 'Ik herken veel zaken uit mijn eigen leven in dat verhaal van Brecht. De *Driestuiversopera* is kort na de oorlog geschreven, maar de situatie is nog dezelfde, met dat verschil dat de mensen hun armoede meer verbergen. Ik denk dat er vroeger meer armen waren, maar dat de armoede nu schrijnender is. Omdat je niet alleen arm bent, maar ook eenzaam. Ik wil in de zaal vertellen dat arm zijn geen schandaal is.'

VOLKS

Zijn de personages in Brechts opera slachtoffers, of zijn ze zelf verantwoordelijk voor hun ellende?

Opdebeek: 'Soms is armoede erfelijk, wordt een situatie doorgegeven van generatie op generatie. Die mensen geraken er niet bovenop. De mensen die tijdens hun leven arm zijn geworden, hebben nog de moed om te strijden tegen hun lot.'

Hoe voorkom je dat je prekerig wordt over zo'n beladen

thema?

Declair: 'Dit is sowieso een van Brechts meer luchtige stukken, hoor: de armen halen zoveel trucs uit dat het bijna een klucht wordt. Ook de liederen dragen daartoe bij, hoewel het één voor één aanklachten zijn tegen het onrecht.'

Is de zware muzikale partij geen moeilijkheid geweest voor de groep?

Opdebeek: 'Dat zingen is zalig, je kunt je er helemaal in uitleven. Ik heb vroeger nog gezongen, en het is moeilijk geweest om te herbeginnen, maar nu komt het terug.'

Declair: 'Het is een volkse opera die ook door ongeschoolde stemmen gezongen kan worden. Het is mooi als je je toonaard kunt houden, maar het is even mooi om er een klein beetje tegenaan te schuren, waardoor de opera een stuk rauwer wordt.'

Luizenopera, op vr 27 en za 28 februari om 20u30 in De Roma, Turnhoutsebaan 286, 2140 Borgerhout. Info: 03/292.97.40, www.deroma.be.